

Claus Frimann

Den syngende Søemand

Indeholdende 25 nye smaa Viiser og Søemandssange, til uskyldig Tidsfordriv

paa Søen, forfattede i Aaret 1792. Tilligemed en Mindesang om den allerførste

Norske Ostindiefarer, kaldet Prinds Carl, som af Hr. Conference-Raad Berent

Anker blev udreedet i Aaret 1791

bokselskap.no
Oslo 2020

bokselskap.no, Oslo 2020

Claus Frimann: *Den syngende Søemand*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1793 (Bergen/R. Dahl Efterleverske). Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no).

ISBN: 978-82-8319-555-2 (digital, bokselskap.no),

978-82-8319-556-9 (epub), 978-82-8319-557-6 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

No. 1. En ung Matros som første Gang udkommanderes

Mel. Jeg er en Mand, som har saa vidt etc.

1. Min Konge troe jeg soeret har at være;
Har Kongen Skib, saa maae han have Mand:
Hvad jeg ey veed, det tænker jeg at lære,
Og aldrig var jeg saadan Dumrian.

2. Af Veyen I, som gaae mig her og krybe!
For Kongens Karl, saa Hatten af, du Knægt!
At tages an paa Kongens egne Skibe,
Jo, Broder! jo, det have vil Respect.

3. I Lommen alt saa bær jeg Kongens Penge –
Et Glas herhid! – nu det er Kongens Skaal;
Til Borg og Laan vel den, som ey mon trænge!
Den kan slaae Knep for baade Peer og Paal.

4. Og nok en Skaal for gode Officeerer!
Og for enhver min ærlig Kammerat!
Og for mig selv: – naar man mig commanderer,
At let jeg da maae springe som en Kat!

[2] 5. Jeg synes alt at see mig selv deroppe,
Nu vayende paa yderligste Raae,
Og nu igien fra Vant til Vant at hoppe,
Og nu igien mit Glas til Roers at staae.

6. Lad nærme sig, de som vil os forhaane,
Og de, som Seyl for os ey stryge vil,
Min Trøye dem da vil jeg ikke laane,
Naar med dem ind vi komme ret i Spil.

No. 2

Mel. Det hændte sig, Jefta, den Gileads Mand.

1. Forstaaer du ey denne saa nyttige Konst,
Paa Skrødet at fire og hale,
Til Maalet at komme du tænker omsonst,
Hvormeget du end monne prale;
Af Gangen et Skridt
Vel synes for lidt.
Men kan dog Umagen betale.

2. Med Seylet oprullet paa vayende Raae
Du ligger og kommer ey længer.
Med Seylene spændte at lade kun gaae,
Vel give dig dandsende Stænger;
Men hael kun og fiir,
Beholden du bliir,
Og Stormen du giennem dig trænger.

3. Til Ære, til Velstand, til gunstige Sind
Paa Modgangs fortrædelig Bølge
Du lykkelig haler og firer dig ind
Ved Søemands Exempel at følge;
Naar Anker er kast,
Og Foden er fast,
Da leer du ad Storm og ad Bølge.

No. 3

1. I Frankerig, hvor jeg kom fra
Forganqen,
Hvad Pokkers Huus var der ey da;
Thi «Fangen
Er Kongen selv og hans Parti,»
Saa raabte man, – «nu holde vi
Ham Stangen –»

2. Hvad, tænkte jeg, mon dette Tøy
Kan være?
Slig Kost for Konger maae falde drøy
At tære;
At være Konge i Frankerig,
Om man mig bød, frabad jeg mig
Den Ære.

3. Det gjorde mig i mit Hierte Sting,
At høre:
At Folket saa med Kongen i Ring
Mon kiøre;
[4] Skinbarlig det er, saa tænkte jeg,
Selv Fanden, som Folket paa saadan Vey
Mon føre.

4. En HErrens Salved, at spotte ham
Med Læbe,
Og efter Kronen sat paa ham
At stræbe –
Fy, for en Skam for ærligt Folk!
Mon det er mindre, end med Dolk
At dræbe?

5. Hans Kamerater: Keyseren
Og flere,
Kan de vel taale, man vil deres Ven
Tortere?
Var jeg nu Keyser et Øyeblik,

Jeg skulde med Tampen, saa det havde Skik,
Dem lære.

6. Og, var jeg Konge af Preusen, – jo,
Jeg skulde
Dem give sin Pibe tændt, min Troe!
Tilfulde,
Og tage dem rigtig i deres Karduus,
Og sige: hvad er det, godt Folk, for et Huus
I holde?

7. Paa Fallerebet det være maae
Med Paven;
[5] Han nævnes saa sielden, som om han laae
I Graven;
Et Holmens Fadervor kunde han vel
For Fransken læse, og give et Smæld
Med Staven.

8. Naar vores Konge byder: gaae!
Saa gaaer man,
Og naar han atter byder: staae!
Saa staaer man;
Hvad Kongen byder, det Folket gjør,
Hvad Kongen fordrer, som det sig bør,
Det faaer han.

9. Her lever man saa godt og vel
I Landet;
Om Kongen her af nogen Siek
Blev bandet,
Jeg gav ham strax en varm Konfekt;
Fortiente saadan Tyveknægt
Vel andet?

No. 4

1. Hvor Oxesteeg vinker ad kommende Hænder
Paa store og blanke udhamrede Tin,
Men spør derhos efter grundmurede Tænder,
Og Jungerne brede, om hver haver sin,
[6] Hvor syngende Glasse saa yndelig klinge,
Især naar man drikker sin Kiærestes Skaal,
Og hvor man de Dandse saa lystelig springe,
Did kiøre vi nu paa Neptuns Kariol.

2. Det Land er det bedste blandt hundrede Riger;
Det ligner vort Norge som to Draaber Vand:
Der finder man altid de raskeste Piger,
Der finder man altid den ærligste Mand:
Du prøve vil Styrke, en Dray ham du laaner.
Men see, om han ey den betaler igien –
Ney, bort med de Slyngler og alle Kujoner!
Den engelske Mand er min kiæreste Ven.

3. Ey var det for Flyndre og Hvidling at fiske,
At vore Forfædre foer' over den Søe;
Naar Tiden faldt lang, og de vilde sig friske,
Da vendte de Stavnen, til Britternes Ære;
De tænkte, som Sandhed, Halvbrødre vi ere,
Og Brødre og Ligemænd spille jo bedst;
Thi holdt de paa Marken med Hæder og Ære
Saa mangen navnkundig og ridderlig Fest.

4. Ey vare de bange sit Øye at vove,
Vist vanked der mangen ret blodig Kavay;
Men see, om ey der nu saa rolig de sove
I Høyene deres, som jeg i min Koy; –
De Høye, som Koye for dem nu mon være,
Dem vil jeg besøge, og bedst som jeg veed,
[7] Med løftet Kabuse beviise dem Ære,
Og sige: Nu hviler, I Venner, i Fred!

No. 5

1. Der, hvor den store Sultan er
Bormester,
Og der, hvor Folket døer som Stær
Af Pester,
Jeg veed ey, om jeg reyser did –
Blandt Christne jeg kan jo slide den Tid,
Som rester.

2. Dog Tyrker nok blandt christne Folk,
Desværre!
Vel sielden Sabel, mindre Dolk
De bære;
Men slækker de ey sin Næstes Bug,
Ham paa hans Velfærd dygtig i Smug
De skiære.

3. Sit Hestekiød vel spise raadt
De Tyrker,
Thi, alting, sige de, er godt.
Som styrker;
Men de, som æde de Bønder op,
Mon slige ey fra Taa til Top
Er' Tyrker?

181 4. Hos Tyrkerne man ey med Ret
Kan prise,
At Dyrkelse de Mahomet
Bevise;
Men mangan Mand, som er sendt ud
Af Fanden selv, dog som en Gud
Vi prise.

5. De smukkeste Piger den Sultan hvor
Han finder,
Udi sit Huus de stakkels Faar
Han binder;
Men, sagde jeg det, jeg neppe løy,

At mangen heri er vel saa drøy
En Synder.

6. Hvi er man da saa bitter, vred
Paa Tyrken,
Da midt udi vor Christenhed
Boer Tyrken –
Jeg fatter derfor et andet Sind,
Og setter med Skibet lige ind
Til Tyrken.

No. 6

1. Jeg har ikke seet den grønlandske Iis,
Men meget om samme hørt tale;
[9] Der er, (som fortælles) et sandt Paradiis,
At sige, for grønlandske Hvale;
Med frugtbare Miil
Ey bytte de vil,
Om man dem end vilde betale.

2. Men der, hvor der voxer ey Erter, ey Kaal,
Hvor blive de Hvale saa tykke,
Saa feede, saa stærke, saa lange af Maal?
Det, Broder! begriber jeg ikke –
Maaskee det gaaer der,
Som tidt sees her:
De Store de Smaa undertrykke.

3. Og derfor, maaskee, sender Himmelen os,
Og lader os Skibene ruste,
At vi skulle byde de Singhalse Trods,
Og efter de Kiæltringer kuste,
Thi Fiskene smaae
Jo maatte forgaae,
Naar ey de fik Tid til at puste.

4. I graadige Store paa grønnere Jord,
Som Smaafolket gierne fortærte!
Min kiærlig Erindring, mit peegende Ord
O, gid at I tone til Hierte!
For Hævnens Harpun
O, vogter Jer kun!
Saa snarlig den Eder kan snærte.

No. 7

[10] 1. Du Dannemarks Flag!

Dig følge den Hæder hver kommende Dag,
Som altid dig fulgte i herligste Glands,
Naar Heltene fægted' for Seyerens Krands!
Hvad kunde de andet, til dig naar de saae,
End ridderlig slaae?

2. Den Søløve: Juel,

Af brændende Ild for din Ære saa fuld,
I Kampen ved Kiøges navnkundige Bugt,
Hvor gav han da Svensken tilbørlige Tugt,
Mens Dannemark Skibe, og Sielland har Havn,
Ey glemmes hans Navn.

3. Og Trolle, som stod

Syv Timer i Slaget med rindende Blod,
Og tre Gange brød giennem tre Gange floor',
Og vandrende siden med skuldret Gevæhr
Gik blodig fra Slaget til landlige Gaard
Udmattet af Saar!

4. Og Kiæmperen: Rud,

Som fordred den taklede Goliath ud,
Det Uhyre: Mageløs, Svekerens Trøst,
Og slog det saa længe paa Sider og Bryst,
At Arme det rakte for førende Trop
Til Kiæmperen op!

[11] 5. Og Oldingen: Skram!

Naar ængstede Fædreland fordrede ham
At rædde dets Lande, at frelse dets Børn
Fra feydende Greve, fra lybekske Ørn,
End sleed han sig løs af sin unge Bruds Arm,
At hævne dets Harm.

6. Og trøndiske Chor,

Blandt Dannemarks Helte saa stigende stor,

Som, naar han nedtordned og tændte sit Lyn,
Fremviiste for Svensken saa grusomme Syn,
Og svæmmed med Kaarden ved holdende Tand
Fra fiendtlige Strand.

7. Hvo regner dem op:

Paa nordiske Vande den Søekiæmpe-Trop? –
Jo, Dennemarks Flag! – du kan bryste dig af
De Mænd, som dit Land og dit Norge dig gav! –
Til Slag naar du hidses, o maatte de Mænd
Fremtræde igien!

No. 8

1. Hør, danske Broder! dit Amager,
Dit Dannemark har skønne Sager;
Det har et knuget skuddet Maal
Af Gryn og Kaal og gule Erter,
[12] Det har og mange gode Hierter,
Men og i dem vel meget Kaal.

2. Fortryd ey, at jeg harcelerer! –
Nu videre jeg om spatserer:
Jeg dine Strømme kommer til;
Vist er der Aal og Sild og Flynder;
Men Fiskeren hvor liig en Synder!
Og Strømmen der hvor død og still!

3. Ney, bedre bruse vore Sarper;
Der døde dine gode Karper,
Hos os af Angest de forgik;
Naar Mael-Strøms høye Struber tude,
Naar vore store Hvale sprude,
Da haver det en anden Skik.

4. See nu til vore Biergetoppe!
Naar vi paa een af dem er oppe,
Hvor liden da din Siellands Øe!
Selv da dit Kiøbenhavn forsvinder; –
I Norge alting stort jeg finder,
Der vil jeg leve helst og døe.

Svar:

Forlad mig, Broder! – jeg maae svare:
Dit Spotterie du kunde spare;
Hos dig jeg meer end gierne troer:
At Folk og Hvale der er' Kiæmper; –
Men hvo sit store Mod som damper,
Er endnu meer end kiæmpestor.

[13] Hvad gavner høye, brede Skulder,

Naar inden tomme Tarm er bulder?
Et saadant Skrog snart ligger da;
Da vil jeg heller liden være,
Min Aal og Kaal og Erter tære;
Jeg lever bedst, hvor jeg kom fra.

No. 9

1. Cort Adler, den store navnkundige Cort,
Som gjorde sig saa admirabel,
I det han saa hugged' paa tyrkiske Port,
At endnu staaer Arr af hans Sabel
Saa langt som en Favn,
Til høieste Navn
Opsteeg han fra bare Constabel.

2. Og Tordenskiold, han som af heglede Hamp
Sig fletted til Svekusens Rygge
Den store, den tykke navnkundige Tamp,
Hvormed han dem saa monne myge.
At ynksom de peeb
For svingede Reeb,
Ja, længe til koys monne ligge.

3. Hvad var han fra først af? Kun simpel Mads Foss,
Men steeg dog til Ober-Tampmester;
^[14] Hvad lærer nu heraf en simpel Matros,
Naar Øyet til saadant han fæster? –
Jo, klarlig han seer:
Mangt underligt skeer
I Verden fra Øster til Vester.

4. Ja, ligesom Solen, naar den kommer op,
Saa liden i Førstningen kryber,
Men siden, hvor voxer og rundes dens Krop,
Ja Luen fra Maanen den kniber,
Saa stiger Matros
Til høieste Roes,
Naar Luen kun rigtig han kniber.

No. 10. Cort Adeler

1. Hvor havde det været en kongelig Lyst
At staae paa Cort Adellers Side,
Den Gang han med tyrkiske Bassen i Dyst
Paa Dækket saa deylig mon stride;
I tyrkiske Blod
Til Bælte han stod;
Hvor maatte den Sabel da bide!

2. Hr. Ibrahim havde et Skib som et Field,
Det tusinde Mand havde inde;
^[15] Om Adeler tænkte han: Ey! Bagatell!
Kun lidt det mig koster at vinde –
Tak! Ibrahim! Tak!
Giv først dig i Snak
Med Manden, saa faaer du det finde.

3. Hverandre de hilsed' med Sablen i Haand;
Her stod' nu to opreyste Løver;
Thi Tyrken er heller just ingen Kujon,
Sig daglig i Sablen han øver;
Og Øvelse, Ven!
Gjør mange til Mænd,
Det mærker nok hver, som det prøver.

4. Som første Mand hugger Hr. Ibrahim til,
Og rammer Hr. Adellers Skulder,
Saa Adellers høyre Haand ey, som den vil,
Kan føre den Sabel, den holder;
Thi griber han den
Med venstre igien,
Og slaer, saa Hr. Ibrahim ruller.

5. Det skiæggede Hoved paa Sabelens Pynt
Han tager og løvter i Harme,
Et Skriig af de Tyrker da bliver begyndt,
Saa Himlen sig maatte forbarme;
Om gunstig Pardon

Hver for sin Person

Da række de skiælvende Arme.

No. 11. Reidar Griotgardsen

[16] 1. Kong Magnus Blinde, den gode Mand
Paa Tronen det gik saa ilde;
Saa længe maatte han deele Land
Med Farbroder Harald Gille.

2. Af Vanhæld træt i Kloster ind
Han gav sig, maaskee for at bede:
At Himlen vilde forandre sit Sind,
Om den til ham bar Vrede.

3. Men Himlen vilde ey høre hans Bøn,
Hans Anslag saa lidet mon gavne;
Ey bytted han Lykke ved Haralds Søn,
Han bytted kun Uvenners Navne.

4. Med tredive Skibe fra Danmarks Land,
Som Kongen ham der monne borge
For bedende Ord, nu kommer han,
Igien til sit Fædrene Norge.

5. Men Norge derved ey vundet er;
I Hvalom dets Konger ham møde,
Saa drabelig løftes de Øxer der,
Mens Skibene sammen mon støde.

[17] 6. De Danske spreedes, og Magni Trop
Indsperrers i Fiendens Hænder;
Af Sæng kan Magnus ey lette sig op,
Saa skrøbelig der han sig vender:

7. Det skuer Reidar: hans gamle Svend;
Thi løfter han Kongen af Karmen,
Til sikkrere Skib at bringe ham hen,
Saa bær han Kong Magnus i Armen:

8. Da træffer et fiendtlig kastet Spyd
Den trofaste Reidars Skulder;

I segnende Arme i sidste Tid
Den ene den anden holder.

9. Hvo seer et Syn saa veemodsfult,
Og kan ved Synet ey græde,
Ey prise det Hierte, som saa huldt
Sin Herre god vilde redde?

No. 12. Carl den Mørske

1. Hen til Ferøerne en efter anden
Sendte Sanct Ole at indkræve Skat;
Men de Skatskyldige gave ham Fanden,
Og sig undskyldte med dit og med dat;
[18] Thi det maae mærkes: at kræve sin Skyld,
Er just at trykke paa ømmeste Byld.

2. Ole blev ved, disse Venner at purre,
Puffed med Regning paa Død og paa Liv;
Hine, som endnu vedbleve at knurre,
Bød de Udsendte en virkelig Kniv,
Bød den alvorlig, som sees deraf:
At de dem Kniven i Hierterne gav.

3. Da fra Sanct Ole saa en efter anden
Foere, men aldrig saae Norge igien,
Den maatte have da Horn udi Panden,
Den som da meer vilde drage derhen;
«Tør da, saa spurgte Kong Ole sit Folk:
«Ingen derhenne agere min Tolk?»

4. Fremstod da Carl den Mørske for Bordet,
Høyt over Mængden han hæved sin Røst:
Her kommer Manden, saa tog han til Ordet,
Her sidder Hierte i dette mit Bryst –
Eder I skamme, som her om mig staae!
Hvo bør ey Landsherrens Ærinder gaae?

5. Niddinger sømmer for Livet at frygte
Da, naar det giælder almindelig Sag;
Mig er bekiendt nok den Ferøemands Rygte,
Dog vil jeg reyse i Morgen den Dag;
Skriv paa min Boutes den Steen eller Stav:
Hæderligt Ærinde, hæderlig Grav.

No. 13. Frithiof

[19] Mel. Det var en Skik i Samnien.

1. For liden Løn og gode Ord
Vil Manden Frithiof sig paatage
Til Ørkenøer langt i Nord
For Kongeskattens Skyld at drage;
Af Sognefiord han gaaer da du,
Til Havs han gaaer – han gaae med GUD!

2. Men hist i Nord, som vel bekiendt,
Var Troldom nok i fordums Tider;
Nu er det kun saa lidt bevendt
Med all den Gan, som Finmand skyder,
At neppe nok hans bedste Gan
Den mindste Flue fælde kan.

3. Øebyggeren der nord fornam,
At Frithiof var paa Reysen ude,
Thi tænkte han: gid du faae Skam!
Og løser saa sin Gane-Knude,
Han løser to, han løser tre,
Den tredie hedte: Ak og Vee.

4. Han løfte dem, og sagde: faer!
Og hvor I finde ham, jeg meener,
[20] Der viiser nu, hvad Kraft I har,
Og alle tre Jer der foreener!
Thi baade Skib og Mand er stærk,
Gaaer flux udrettet godt jer Værk!

5. Huj! sagde de, og fløy afsted,
Og snart fik de sin Mand i Sigte,
Og kasted sig saa voldsom ned,
At de begyndte selv at frygte.
Som ivrig Mand, der faaer et Brud,
Og ey i Længden holder ud:

6. Hvad Under da de gav en Knæk
Paa Skibet, da de sammenstødte,
Saa dette fik en farlig Læk;
Nu griber Frithiof Kar og Bøtte,
At holde lænds, at øse ud,
Og alle raabte: hielp os GUD!

7. Men Hierte sad i Mandens Bryst,
Som førte Skibet, saa han talte:
God Sag er altid bedste Trøst,
Arbeyder kun! saa han befalte,
Og sang, blandt andet saa han sang:
Det er dog kun en Overgang.

8. Saa sang han Nat og Mørke bort,
Og muntrede sit hele Følge,
Og Kiølen gik som oljesmurt,
Og dandsed giennem hvide Bølge,
^[21] Den dandsede og Frithiof sang:
Det er dog kun en Overgang.

9. Saa vil og jeg, naar Storm og Nat
Og andre Vanhæld mig forfølge,
Fordrive Mulm og Sorrigs Nat,
Og synge giennem Modgangs Bølge
Det samme, som Hr. Frithiof sang:
Det er dog kun en Overgang.

No. 14

1. For Ruffen bær jeg all Respekt,
Samt for hans store Moder;
Jeg elsker ham som min egen Slægt,
Ja som min kiødelig Broder.

2. Vente maae den sit Øye rødt,
Mod hvem han løfter sin Næve;
Stortyrkens Kiæbe han slog ey blødt,
Den stod jo gandske paa skiæve.

3. Paa tomme Røg foruden Ild
Kun Tossier sig forundre;
Af Hiertet det kommer, naar Russen slaaer til,
For Alvor han lader det dundre.

4. Aldrig jeg lider den Kiælling-Maneer:
Med Munden kun at brumme;
^[22]I Russens Slag en Mand jeg seer,
Som ikke slaaer Knæp i Lomme.

5. Tyrken lader voxte sit Skiæg,
For andre dermed at skræmme;
Men blev det end langt som en Kirkevæg,
Ey let skal det Russen skræmme.

6. Som sagt, for Russen all Respekt!
Samt for hans store Moder!
Jeg elsker ham som min egen Slægt,
Ja som min kiødelig Broder.

7. Ja, kom han her, vist kyssed jeg ham,
Og sagde: velkommen min Broder!
Og var det ikke formegen Skam,
Saa kyssed jeg og hans Moder:

8. Jeg meener den Moder, som er saa kiæk.
Den store, den stærke Cathrine,

Som sætter den halve Verden i Skræk,
Blot naar hun gjør en Mine.

No. 15

1. Naar jeg betragter, hvor Vinden sig dreyer,
Stundum endog til den modsatte Kant,
Tænker og ofte saa sige jeg pleyer:
(Og jeg maae spørge om ey det er sandt?)
[23] Vinden sig dreyer,
Skibet sig dreyer,
Alting i Verden sig dreyer.

2. Solen og Maanen sig dreyer om Jorden,
Alle Planeter og tusinde fleer',
Alle de dreye sig hver i sin Orden;
Derfor jeg siger, naar saadant jeg seer:
Solen sig dreyer,
Himlen sig dreyer,
Alting i Verden sig dreyer.

3. De, som paa Jorden sig byggede Bolig,
Staae de bestandig paa blivende Sted?
Kiender du nogen, som altid var rolig,
Nogen, hvis Sind af Forandring ey veed?
Jorden sig dreyer,
Sindet sig dreyer,
Alting i Verden sig dreyer.

4. Seer jeg det Spøgelse, Folk kalder Lykken,
Holder da denne bestandig sin Stræg?
Den, som i Gaar var en Finger fra Strikken,
Sidder i Dag inden Herremands Væg –
Lykken sig dreyer,
Hiulet sig dreyer,
Alting i Verden sig dreyer.

No. 16

[24] 1. Hvad er Skibet uden Roer?

Og hvad er vel Manden,
Som ey hos sig inden Bord
Har den Ting: Forstanden?
Liig' er' begge til at see,
Liig' i Vandringsmaade;
Snart vil og med begge skee,
Hvad den Kloge spaaede.

2. Er det Roer ey rigtig fast,
Naar sig Bøyen nærmer,
Lidt da nytter Seyl og Mast;
See, hvor da den sværmer.
Just som den beskiænket var;
O, den stakkels Skude!
For all Verden som en Nar
Tumler den derude.

3. Uden Vid og uden Sands
Snart som et Spektakel
Udaf Kurs og all Ballans
Kun for Toug og Takkel
Saa at drive rundt omkring
Paa godt Folkes Naade,
Var det ey en hæsliig Ting?
Derfor drik med Maade!

No. 17

[25] Mel. Hvor herlig, herlig gik det til.

1. I Rige eller Republik

Det aldrig vel i Verden gik.
Naar Eenighed ey fandtes;
Opløste falde snart omkring,
Og snart forgaae de største Ting,
Som ved den gyldne Samfunds Ring
Saa yndelig forbandtes.

2. En slet, en farlig Tidsfordriv

Er det, som Fredens søde Liv
Forbittret og forbeesker;
Ey Menneske- kun Dievle-Bryst
Beboer den edderfulde Lyst,
Som Ven og Mand til Kamp og Dyst
For ingen Ting udæsker.

3. Vi Folk, som her om Borde gik,

Vort Selskab er vor Republik;
Skal Tvedragt det forstyrre?
Ney, bort du Spliid! fra Skibet bort!
Ey Rum er her, – det Kum er vort;
Og var end Skibet nok saa stort,
Hvad har du her at gjøre?

No. 18. Under Indsegling igien til Norge

[26] Mel. Rind nu op etc.

1. Hilset var du kiære Land!
Vær velkomment til mit Øye!
Den, som Havet maatte pløye,
Efter dig hvor længes han!
Ved at see dig voxte, stige,
Blaane, grønnes, bredes du,
Hvo vil ey med Glæde sige:
Hidindtil saa hialp os GUD?

2. Kom og aabne snart dit Skiød!
Lad din milde Soel os qvæge!
Lad os høre Lammet bræge!
Lad os see, hvor blomsterstrøed
Engen smiler, Kilden springer!
Lad os naae din grønne Skov!
Høre der, hvor Fuglen synger
Elskovs Sang og Skabers Lov.

3. Stemmende vor Sang med dem
Snoe vi der de lette Dandse,
Bryde Green og hænge Krandsse
I vor Hat, og gaae igien,
Og vildfarende i Skyggen
Søgende forladte Strand
[27] Klavre giennem Biergeryggen
Ned igien til hviden Sand.

No. 19. En Matros-Sang

om Morderskuddet paa den Svenske Konge. Natten mellem 16de og 17de Marts 1792.

1. At skyde sin egen Konge i Smug
Med Kugler, med Hagl og med Spiger,
Nu skulde man tænke, var reent af Brug
I disse nordiske Riger;

2. Men see, hvad hører man for en Skam!
I Dandsen paa høye Lofte
Vor Naboe-Konge saa ilde ham
Man ramponerer hans Hofte:

3. Mindst ventede han en saadan Skiænk
Af den, som for ham burde stride;
Kiølhalet nu ligger han der paa Bænk
Og vender saa ilde sin Side:

4. Bedre Baand den Hofte var værd,
Om hvilken gik det Bælte,
Hvori det sad, det Birtings-Sværd,
Som førte Sverriges Helte:

5. Bedre Baand var værd den Barm,
Ved hvilken Dankongens Syster
[28] Favnes skulde udi den Arm,
Paa hvilken sig Landet fortrøster.

6. Skamme dig vel, du falske Blaae!
Din Eed hvor soer du ilde!
Var intet andet at sigte paa,
Naar endelig skyde du vilde?

7. Hvi gik du ey med de Kugler to
Den kronede Hiort at forraske?
Den kunde du tæret i Fred og Roe,

Og drukket dertil din Flaske.

8. Hvi kunde du ey med de Hagl og de Søm
Den skrigende Ugle bedøvet,
Og naar hun om Natten forstyrret din Drøm,
Paa hende da Hovedet kløvet?

9. Ey roser jeg mig de Ting at forstaae,
Som hine de Spaadoms-Fugle;
Din Skiæbne dog troer jeg at kunne spaae
Saa godt, som den kyndigste Ugle.

10. For Vaade-Fald den gode GUD
Vor milde Konge bevare!
For indfød Niddings Morderskud
Har Kongen hos os ey Fare:

11. Ham, som hans Søn, i gyldene Karm
Saa gierne paa Gaden vi kiørte,
^[29] Saa gierne vi bar' ham paa vor Arm,
Og Vee den Mand, ham rørte!

No. 20

Mel. Svend Tveskiæg havde sig en Mand.

1. At bære gammelt Nid i Løn,
For det og det,
En Dannemarks, en Norges Søn
Det sømmer slet;
I Hierterod det er en Brand,
En Lue blaa,
Som tærer selv sin egen Mand
Fra Top til Taa –
Thi bort med det lumskende Væsen!

2. For alt den Ild i Venneskiød
Det lod saa smukt
Til sidste Gnist i første Glød
At vorde slukt;
Ved ilde slukket Ulmerie
Saa lidt man seer
At Luen staaer i høyen Skye
Og Skade skeer –
Thi bort med det lumskende Væsen!

3. Langt heller siger jeg som saa:
Holdt, Broder, holdt!
At dette mig er kommen paa,
Vel har du voldt
^[30]Men brække dig din Hals itu,
Var ey bevendt,
Saa lad den Fugl da flyve nu!
Den Sag er endt –
Thi bort med det lumskende Væsen!

4. En anden Gang jeg løber Surr,
Du veed dig Mand
At give mig et Smæk, en Purr,
Du legger an,
Men, naar du seer, det var din Ven,

Som dig forlod,
Saa falder løftet Haand igien,
Saa kiølnes Blod –
Thi bort med det lumskende Væsen!

No. 21. Til Nordsøen

1. Hvor mangen en Stavn

Udvandrer paa dig fra den nordiske Havn!
Nu føre de Skibe saa fredeligt Gods,
Før gik de at byde hver Mødende Trods,
Før gik de at fylde den Skov og den Strand
Med Mord og med Brand:

2. Udhugne som Trolde'

Da glimred' de Stavne af hængende Skiold';
Naar Uvenner mødte, at hilse paa dem,
Da ginge de Fædre i Stavnene frem,
[31] Og grebe de Skiolde, og gjorde sig Tag
Med stormende Brag:

3. I Skiorter af Jern

Da førte sig Odins de leegende Børn,
Saa stod' de i Stavnene gule og blaa,
Og løftede Øxer med Eegeskraft paa,
Og kløvede Pander, saa Hiernemarv fløy
Mod Himmelen høy:

4. Af Blodet, som flød.

Da saaes, du Nordhav, din Bølge saa rød;
Gid, silde den sees saa gyselig styg!
Lad Springerne hugge paa Hvalenes Ryg!
Lad Hvaleblod flyde; en saadan en Dyst,
Er smukkere Lyst.

5. Med os følge Fred!

Og blomstrende Handel opfylde den Reed,
Hvor Skibene før laae paa ventende Vink
At skyde dets Naboelands Brødre i Synk!
Til festeligt, glædende, hilsende Skud
Kun tændes vort Krud!

No. 22. Om Øresundet

1. Med hvide krandsende Korall
Om vaade Haar
[32] Paa Trone høy af Muskelskal
Og Perlemoer
Rank, hævende din trinde Barm,
Hvor englemild
Udrækker du din Rosen-Arm,
Stolt Ørelild!
Hil være dig, Sundenes Dronning!

2. Omgjærdet med en Vold af Tang
Og flettet Rør
Nu lydende paa Svanesang
Du sidder der,
Nu stolt af den din Eyendom
Fra Arilds Tid
Til Nordens Hav du seer dig om
Saa moderblid –
Hil være dig, Sundenes Dronning!

3. Den Egn, hvor du har Boelig valgt,
Af Sommergrønt
Hvor paradisk smiler Alt!
Hvor engleskiønt!
Den Bølge, som mod Skyen stod,
Naar den var vred,
Her, Dronning! for din vaade Fod
Den knæler ned –
Hil være dig, Sundenes Dronning!

4. Besøgende din Yndlings-Havn
Din Yndlings-Bye
Hver runden Soel hvor mangen Stavn
Der søger Lye!
[33] Af Seylere fra fierne Land
I fuld Galop
Hvor mangen flagget Caravan

Der løber op!
Hil være dig, Sundenes Dronning!

5. Hvad Vellyst maae det være dig
Ved kronet Sund
Nu der at see den samle sig,
Den Master-Lund!
Nu paa dit lange Speyelblaa
I Perspektiv
At see saa mangen gylden Raa,
Og alt det Liv! –
Hil være dig, Sundenes Dronning!

6. At hilse dig med Flag og Skud
Og Seylet ned,
Naar de gaae ind, naar de gaae ud,
Sin Pligt de veed;
Ugierne dig de vende Ryg,
Du er saa smuk,
Ti Gange see de efter dig
Og drage Suk –
Hil være dig, Sundenes Dronning!

No. 23. Ved at mødes paa Søen

1. Vi komme, vi møde, vi hilse vor Ven,
Saa vinke vi Afskeed, og skilles igien,
[34] Saa fører os Strømmen og Vindene bort –
Den seylende Samling hvor flyvende kort!

2. Saa skuer jeg Livet i klareste Speyl:
Et Møde, en Samling, et Vink under Seyl –
Hvad andet paa Kloden er Selskabets Navn,
End reysende Brødre til modsatte Havn?

3. Dog kan vi ey nyde den favnende Arm,
Kun see den at rækkes fra broderlig Barm,
Den talende Taare, det sukkende Bryst
Paa Reysen i Livet er endnu en Trøst.

No. 24. Sang for en Lots

1. Naar, Himlen i Brand.

Og Havet i Kaagning, jeg setter fra Strand,
De Mænd at ledsage paa retteste Stie,
Som ønske sig Indløbets Farer forbi,
Da, himmelske Fader! du være vort Skiold
Mod Brændingens Vold!

2. Paa Skibet ombord

Ey vorde beskiæmmet mit raabende Ord!
Lad kiendes, at ey udi blinde jeg gik,
Men vidste hver Banke til nøyeste Prik;
Dog, er du ey selv min Raadgiver, – omsonst
Er Kundskab og Konst.

1351 3. Ulykkeligt Skridt

Den blinde Formastende gjorde saa tidt;
Hvor skulde jeg saa byde Farerne Trods!
Paa Lykkespil sette det Skib og det Gods!
At handle mod gode Samvittigheds Bud –
Beware mig GUD!

4. Naar styrende Mand

Af mig tager Roeret ved yderste Land,
Som Skibet jeg vendte fra boerende Grund,
Saa vogt du det siden i raadvilde Stund!
Naar Storbølgen banker, naar Torden slaaer ned,
O, lys da din Fred!

5. Ja, Fred med enhver,

Som dig i sit Hierte paa Bølgerne bær!
Velsignelse følge Retfærdigheds Gods,
Hvad enten det gaaer eller kommer til os!
Naar Brødskibet ventes, lad kiærlige Havn
Oplade sin Favn!

6. Men kommer med Død

Med sprudende Struber og Ild i sit Skiød

Den troløse Snekke fra fiendtlig Kyst,
Af mig kun forgiæves da trygler den Trøst,
Hvor Brændingen bryder, med Kiøl over Raa
Den længe nok staae!

No. 25. Paa et Skib, som bringer Fødevarer

[36] Mel. Den Mand er uværdig til Livet at smage.

1. Naar Bøgdene raabe, og Loftene tomme
Os verne paa første velgiørende Vind,
Som Himmelens Fugle til Landet vi komme,
I savnende Arme det slutter os ind –
Til Dyrkerens Glæde, til fattig Mands Trøst
Velsignet da vorde den kronende Høst!

2. Og, medens vi føre saa fredeligt Bytte
Paa slibrige Bane, paa Bølgen den blaa,
Saa vilde du Fader os mægtig beskytte,
At ønskede Havne med Glæde vi naae! –
Den haaber dit Forsyn, den frygter ey Fald,
Som seer til din Himmel, og følger sit Kald.

3. Naar saa vi har tørret den Trængendes Taare
Og stillet dens Sukke, som sukked for Brød,
Tilbage saa vende vi glade til Vore,
Og hvilende blunde i kiærlige Skiød –
Saa sødelig hviler den sovende Mand,
Som vaagende sveded for trængende Land.

Mindesang

om den allerførste Norske Ostindiefarer, som af Hr. Conference-Raad Berent Anker allene udreedet, og besat med lutter indfødde Norske, under Navn Prinds Carl afseylede fra Moss den 21de October 1791

[39] Hvad er det for en høien Hald,
Du stolte Skib, bestorme skal,
Som tager der ved Mosse-Bye
Kanoner, Jern og Blye?
Har Norge ey med Naboe Fred?
Hvi rustes Skib paa Norges Rehd?
Hvem agter du at byde Trods?
Du gamle skiægget Moss!

Hvem er vel her Udstyringsmand?
Thi Kongen ey det være kan;
Men, Vaabendrager, uden Bud
Hvor tør du vel gaae ud?
Bar du end den, hvis Navn du bær,
Ret selv **Prinds Carl** med all hans Hær,
Ey uden Vink' af Kongehaand
Han løste mindste Baand.

Men, under disse Frydeskud
Hvad hører jeg at raabes ud:
«Held følge Norges bedste Søn!
Hans Hæder evig grøn! –
At fremme Norske Handels Liv,
Var Ankers Lyst og Tidsfordriv;
Det første Skib til Asers Strand
Fra Norge, rusted han:

[40] Sit Guld til fremmed Leyesvend
Ey bød den Fædrelandets Ven;
Thi skulde Norske Søn til Raa
Vel skiælve for at gaae?
Han, som saa tidt til Fieldetop
Paa Ravne-Sporet klavred op –

I Sneesetal og meer end nok
Sig bød saa rask en Flok:

Af saadan en fin Hædersmand
Sig bryste tør hans Bøyg og Land;
Mens Andre glemme Landets Tarv,
Og sue Brødres Marv,
Besielet af veldædig Aand
Med Handelsgudens Stav i Haand
Saa gaaer han frem paa Kiæmpe-Viis
Og bryder haarden Iis –»

Nu hvad du da i Skioldet bær,
Og at dit Tog kun fredsomt er,
Af Hundrede, som kom og gik,
Det nu jeg høre fik; –
Gak, Seyler, da i Norges Navn!
Fra Kyst til Kyst, fra Havn til Havn,
Hvor du gaaer ind, hvor du gaaer ud,
Dig følge Norges GUD!

Ja, Norges GUD dig følge skal;
Af Norges Field, af Norges Dal
[41] Det er jo, hvad dig i dit Skiød
Din Eyer bære bød:
Og den, som med saa kiæk en Siel
Kun baner Vey til Folkevel,
Mon den vel haabe kan omsonst
Alraaders høye Gunst?

Gak, Bølgetræder, stolt og kiæk!
I Navnet selv du fører Skræk;
Hvert Havtrolld flygter for den Stavn,
Som bær et saadant Navn;
Om Ufredsmand sig nærme tør,
Da viis dig, som en Nordmand bør!
Imens han havde Jern og Blye,
Ey var han vant at flye.

Saa vaye nu dit Hædersflag!
Det er i Dag din Afskeedsdag;
See der, hvor alt det kuuler op!
Saa Seylet nu i Top!

Til Roeret nu, du gamle Lots!
Styr værlig, styr den bedste Koes!
Ey hver Dag gaaer fra Mosse-Bugt
Et Skib saa stolt og smukt:

Naar anden Vinter er forbi,
Da list dig paa din Klippesti,
Tørr Kigeglasset flittig af,
Og skue hen over Hav!
Naar Ankers Skib med Flag og Skud,
At styre ind, dig fordrer du,
[42] Tre Gange da din Hue sving,
Og ned som Hiorten spring!

Naar Langfærdsmanden saa paa nye
Indstavnende til Reeders Bye
Sig mælder med sit Skud og Flag,
Da bliver der en Dag!
Har Ankers Sahl for Giæste Rum,
Den Dag da vil det spørges om,
En skiænkes vil med Niddings-Maal
Tilbagekomstens Skaal.

Som buden Giæst i Vennerad
Ved Ankers Bord jeg aldrig sad.
Og aldrig sang jeg før til Roes
For Anker eller Moss;
Men kiendt at gjøre Mandens Navn,
Den Mands, der fremmer Folkegavn,
Mon dette var uværdigt Kald
For end den bedste Skiald?

Ey Norges bedste Skiald er jeg;
Jeg sidder helst ved Landevey,
Og spørger dem, som gaae forbi,
Om Nyt i Land og Bye;
Som Marmorsteen i Klippevæg,
Alt graaner nu mit Haar og Skiæg,
I Ungdoms Aar jeg havde Røst,
Nu svækkes gode Bryst;

[43] Men nægter mig nu fordums Ild
Som før med Sang og Harpespill

At træde med i Skialdedands
Og vinde søgte Krands,
Saa endnu dog, saa tidt jeg seer
At Hædersdaad i Landet skeer,
Saa stiger endnu Gnisten varm
I gamle Skialdebarm.

Tag, kiække Mand, til takke tag!
Forsmaae kun ey mit Harpeslag!
Ey trænger jeg til Guld af dig,
Ey du til Roes af mig –
Ved Mosse-Værk du støber Jern,
Men meer end det; – af Landets Børn
Du støber Mænd, – I unge Bryst
Du skaber Liv og Lyst.

Som hidindtil saa rask og giæv
Til Landets Held og Hæder lev!
Et Folk i Vey at have sat
Er meer end all den Skat,
Som dig Prinds Carl hiembringe kan
Fra gyldne Kyst, fra bedste Land; –
Prinds Carl kan strande paa sin Vey,
Sand Ære strander ey.

Velsigne GUD hver Norges Søn!
(Hør, Himmel, nu min varme Bøn!)
[44] Velsigne hver en Hædersmand,
Som gavner Folk og Land!
Lad Handelsflaaden gaae i Fred!
Men slaaer end Vanhelds Torden ned,
Saa lad en bedre Soel paa nye
Opklare mørke Skye!

Lad Norges Grube, Norges Skov,
Dog aldrig worde Havets Rov!
For tungt udperses Nordmands Sved,
Til der at legges ned:
Ledsaget ved din Varetægt
Dig være dyrebar den Slægt,
Som for at vinde Brød og Navn
Gik ud af Norske Havn!

Claus Frimanns *Den syngende Søemand* er lastet ned gratis fra bokselskap.no